

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Рок VIII.

Нови Сад, петак 21. Фебруара 1930.

Ч. 7 (262)

За спасение Русије.

Иоик и сливи милионих нација братох по креви, који церпја под безбожну владу большевицких злодјох и толнајох чују ће широм целога швјета и вијову у душох каждого чеснога человека чувствије болју и обидзену над дјелами до их тоги подавиени жвири-људве робја. И по целай култ јекемскай давијају ће протести, абрашају помоћ тим нововијим страдалником за виру својих отаца. Паймојијешајши глас, ће чул у заштиту шлебоди вири и совисци, који стапију на обрану руских мученикох ест глас нашеднијка Христовога па јекими се. Оца Папи Пия XI. Воних дњех прегварел так:

Глјобоко нас рушају стражни и святотаџији аплодијства, који ће повторију и јакији дајењи погоршую проција Бога и процја душох беачисленых житељох Русије, који најому шерцу таки мили уж и прето же тело церпја. Гуј пім припадају телји побожни и племените синове и службеници снятей католическай, апостолскай и римскай Цркви, побожни и племените до јонацства и мученицства. Уж од початку нашеј влади по прикладу нашег предходника Венедикта XV. ми имаје ће трудзели, же би застаповели стражне гоненије и же би уклонијали чежки чходи од тих народох. Замодзвели имаје и влади заступници на засиданију у Женеви нај ће зложа у јединим вијављенију, које би вельо ала могло було одклопити и од Русије и од целога швјета. А тото вијављеније би ће состояјао у тим, же би условије признанија совјетске власци була шлебода совисци, шлебода богослужбенго и не-попредимосци црковних мајстриох.

На жаль и тоги три точки, који мали хасновац тим церквом, ће по њешесију одјаслени од католическай едносији, були напуштени пре дојасни интереси. Тоги интереси були би баргей осигурани, же ријкли влади пред јицким почитовали права Божија, Њего краљевство и Њего правду. Отклонијели и нашу директну интервенцију, же би ће спашели од уничтожења и зачували за својо традиционалне и вирске употребљење святи сосуди и образи, који представљају богајство побожности и мистеџство милешерцом јицким Русох. Ипак зме мали пощешење, же зме вишлебодзели од процесу и кари јицери и помогли патријарху Тихону, који бул глава цркви, по на жаль одорвана од једносији, а племените дарунки католическога швјета спашели од гладу и стравине имперци већеј јак 150.000 дзеци, који хранели јашо посланици догод не були примушени напуштију својо доброворне дјело. Но комунисти волеји жерговац јицери тијечији искривијају јак видију же их хране христијанска доброворност. Тото святотаџије безвирецво падаје не лем проци одрошијтих, свијещеникох и виријкох, медзи којим зос другима жергвама ми поздрављаме на особнији способ наших милих сипох католических свијещеникох и монахах, руџених до цемпцији, вигнатих, осудзених па муки зос длома владиками: чесним братом Болеславом Слоскалом и Александром Фрисоном и нашим представитељом за греко-католикох Леонидом Фийоровим. Организатори безбожнога руха и процвијарскога фронту сују најперије погубици младежи и на зло употребији јеји певијосци и незаштите. Место же би

дали добру појку, знаке и вијоване, које не може буц и напредовац превији вири воних организација у „Сојуз боритељох безвирецох“. Учавају да инспирирају своје родитељох, да уничтожују и

блатом ће парују на вирски адјажи и знаки а крем тога опоганја своје души јицкима неважљивима и заблужденијима.

(Дисај буди.)

Јак страдају народни дјятели. До поглаварства вароши Осек задал молбу бувши срески началник Мартин Драголич, же би бул пријати до варошкога широтнога дома. Драголич бул отијушени зос државнији служби за часох бана Кујна-Хедерварија бо ће боред за народ процив мадјарох. Веџ робел приватно у адвокатох а понекоје таја раз остало и покрепи ће принуждени је склонији ће до широтнога дома.

Оправије драгох. Бан дунайскай бановини п. Дукч одобрео суму од 3 милиони 914.804 Динари, же би ће могли оправији драги у дунайскай бановини.

Народзел ће у вагону. При Крижевићах народзел ће месарови Варнер зос Ђурђевића син у вагону. Оцеј дзејка замоддел мијинистра сабрачају, же да будзе кум. Министер то привил.

Двойо дзеји послали австриски класци до Деронију бо им ће оцеј дзеји послало страдају а маја их не могла отрамовац. Оцовијено Розанович, бул комијар родом зос Деронију и живи у Австроји. Једнога дјена там го нестало.

Ляд у Барани. Превијого тижња над Баранју ће спуштат велики ляд зос бурју, до у жиме ритко ће трафи.

Цена зарну особено кукурици у нашим држави досје је низка. Причина томе

тога, же настала велька којијејеја у часци Јужнай Америки. Там зродзело тельо кукурици, же не знају зос ю је почија та је превадају по најтунејшој цени. Пре тује зарну наје људе веџеј кормја швјини.

Злато у талпи. Двоме хланци нашли при Гучеву дзе були вельки битки у шајетовеј войни, нар катонацких баканджох, који були уж у роспадованју. Када један копнул до њих з ногу а то ће висипал златни пенјак. Хланци пременили пенјак и купели сеје јшати.

Нови мотор видумал јлади 22 роћни студент у Осеку Јорековић, који ће буде хасновац при аутомобилу и крилатици. Јого плани купела једна американска фабрика и засплацала му 50.000 долари.

Русинох у Југославији по послидним списованју житељох ест 25.615 лебо у проценатах 0,21% целога житељства Југославије. У поједињих бановинија ест Русинох так: Дунайска бановина 11.084, Дринска 4772, Вербаска 7964, Дравска 34, Приморска 12, Зетска 18, Моравска 7, Вардарска 8, у управи вароша Београда 21. Року 1931 окончи ће поновне списованје и наздаваме ће, же ће число нашога народу вельо повеќија.

Нова жељезна драга отворена на торжественији способ медај Крајину и

Форд виявил, же шицким злодійством виновате не знає. Кед би людзі були баржай просвіщені тэди би були і лепши. Прэто вон дума захабіц на школы 100 мільёнов долари.

Лік од котрого не умре. Являю зос Герцага, же там умарло 3 дзесяці од якогот ліка проців ліпідаванню власох. Инда ёсноўні, котры хасновали тот лік ленка чежко хори,

МАЛІ ВІСТИ

Юбилейне посланне св. Отца Пія XI.

З нагоды 50 рочнага святога співіцества видал Папа Пій XI. омрэне посланне. У тым посланні споміна Вселенскі Архібіскуп шицкі свой духовны дзеяць, да отрымую духовны упражненія (егзерцыі) — мисії), да чым ляспе спознаю задачу свайго жывота і да ю найсогностнішее выполнюю. Затым Папа Пій XI пішуе, як бул по особітей ласкі Божай пред 50 рокамі проповеднік за свяшчэніка у церкви святога Івана на Латерану. Затым далей паводзі шицкі важнейші посты зос 1929 року. Споміна рашене вопроса Рамскага; конкордаты, які зроблены у тым року. Окреме споміна св. Отца туту вельку подію, же ше у Рыму

по першыраз того року зішли шицкі владикове грекокатоліческай Церкви, котры не служка праць богослужжэню зос старославянским язіком і же ту мази свой засіданні праць цалі тидзень о найважнейшых вопросах свайго Церкви.

На концу св. Отца предлізуе юбилейны рок до конца месца юнія 1930 р.

Вняўлеме!

У чыслу 45 (253) Руских Новинах вишол фельтон под насловом „При ценілим пецу“. Вняўлеме, же його содэржанне не одвітуе праўды але с цалком выдуманое. Понеже чуем, же не дахто од ч. чытальнях національных узредненій то вняўлеме, же сом нікто пісал і недумал увредзваць.

Сілвестер Саламон-

зос Керестура пошвецні першую церкву у Дюрдьове. Тоты даскелью рускі фамеліі що ше тэди паселі до Дюрдьова вiedzali себе у обісцу Віславскага хижу за церкву за богослужжепе, хто-ру себе ушорели за церкву і ту ше нашо стари сходзівали на молітву а паноцец зос Варадзіна приходзіл им дараз Службу служыц. То бул перши початок національнага общэства і тэдик бул вдерені фундамент нашага валаду.

Тоты фамеліі ще тэди спомінаю у Дюрдьове: Бабянсково, Будзісково, Копчанско, Рамачаво, Гаргайло, Олеярово, Салонсково, Сандраково і Балотово. Ето од тэй малей гарсточки Русінок наміожж ше Дюрдьов о пейзажеш рокі так, же лішак чыта веци як 2000 душох і пол хотара жежи мало у своіх руках. У тым краткім часу забудоўвалі краіну церкву 1900 р. парохию, дзяляковию і т. д.

При тэй нагоды паноцец парох отримал на швіто трох Святільях торжествену благодарні Службу Божу і у проповеді указаў на вельмі значене таго юбілею і напредование нашага народа.

Од тых цо вдерели темель національному обществу пред 50 рокамі жио юще у валае дідове: Янко Будзіскі Ала, хторы за то пайвеці заслугі ма; Сімеон Копчанскі, Міхал Сандрак, Міхал Папута, Андрей Балот і Янко Салонскі, хторы зос радосцу могли дожыць

да відза як им початок і труд велькі усіх мали. Паноцец им у мену шицкага народу подзвековал а усопшым основателем царства небесне од Бога важдад.

Дідо Будзіскі споймі старым 84-рочным гласом запісив под Службу „Святы Боже“ ягод пред 50 рокамі при пошвецні першай церкви і был зос лідом Кончанским под час Службы Божей швичкаром. Шицкім ше таго торжество попачело і шицкі зме у шершу осетели потіху і радосць, же зме аи такі краткі час так краіну напредоваваць а и инде ше лепшым усіхом за нашо потомство з помоцю Божу паздаваце.

Господи прызри с небесе и вижд и посигти виноград сей скоже пасади десница Твоія праць руки наших добрых, чесніх у віри и у рускосці твардых ділох і оцох.

Дюрдьов.

Млекарска задруга і рыбнікі. Пред трохамі мешацами основало даскелью наших напреднейших людзях млекарскую задругу як акционарске дружтво. Наручили на то потребні машини і послали до Нового Саду до Союзу Млекарских Задругах способнага младого газду Евгена Дудаша да вучы птицы млекарския работы. Дудаш зос велькім усіхом звершил першы медан шицкім туту школу і наша задруга уж даскелью дні робі зос добрым усіхом. Достава кажды днень коло 150

прикорма, шицкі стварні складлі, (звін Осіфулу клюмпу сіну ис могілай пайсці) пошедалі і пошлі, а заш збока на бок.

— Ша Осіфе, мернігай дасус.

— Але цо же зос тым мучиць, ша я озда...

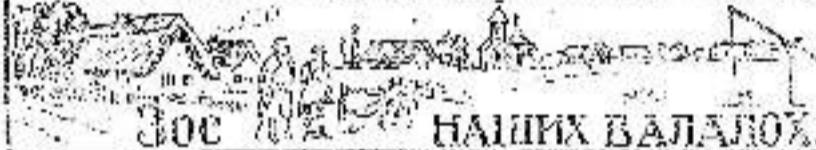
И кам ше сбіджноже напад у шыгу, лес тераз Осіф па пушчал зос руках дэллові та коня, не ішошіл. Зац ше поскладаі, Міхал ішедніл на санкі, влател тэрса які дэллові до руках, а Осіф влател коня за коло піснікі і рушчай ше.

На дэвіді боку ішол конь храмаючы, а на правым Осіф упер зос конём у ўдній клюпі та і які покус храмаючы. И так Осіф ведро зос конём цагал, а після дэллові зос главамі махалі. Міхал ішедніл на санкі у бунді агурені, дэллові і батог у руки, і так помали ше прибліжаваі гу К. И жало да ю Осіфу не скончнело ѿ скорей шыквал, бо уж над раном дышл обідноже на полі амарынуты.

Міхал ше зарекніл, же веци зос Осіфом не будзе шутоні. А Осіф ше він зарек, же кед ейці раз жену стратів, та ішевія теч зос пол драгі.

А я гвардія Осіфу, же наішевіе од паленкі, та веци може піхнуло путоні.

Концерц

50-рочны юбілей Дюрдевскай церкви. На празник трох Святы-

— Но, но, Осіфе, на хіба, и не мушел кус преслунаць бо то на спак, лебо на смак, відзяк віходзі.

— Кед сдзяк віходзі, веци сце дзялкіні спіці юнія паленку росказаць.

— Но, пашэнку, та жало ци сці, не видзіш, же дароза ноц, уж ши пойміл два та юе бер да відзяме.

— Пойдземе тагоі лем росказаць туту, цо сце дзялкіні, та веци гэдзім ёще цагурніт, же добре дойдземе.

— Я росказаць, але аж у К., док увидзім як дойдземе!

— Дзе би мы ёщи и у К. по кармочкі ходзілі, кед можене и чу росказаць цо сце дзялкіні.

— Но дайце му, келнер, ёшкі сдзяк, кед сам „дзялкіні“.

Кед Осіф ішошіл і туту трэцю пол-дэлкову, та стаяніл жало пойді, але ёщи цагурнах індно было же му хіба.

— Слухайце, Міхале, ви аж сдзяк не пепініце? Як будаеце ветерац праць паленкі?

— Я уж іміл, ясно пойміл, Осіф.

— Гот сце и шылі, але то давно было.

— Та юк ёщи праходзі на разум? Фрінто гутор, да скорей відзесме.

— Тото жа да тэрса росказа-

тэтельях право ше, навершэло 50 рокі кед паноцец Андрей Лабонін ст., пришол

це два падлікі, да себе чэрнівіме, як людзя, а веі такій ідзэмі.

— Нескам вера, чи не пешка выбереме сітада, чи не треба будзе и пияту, пісціту, рассказац.

— Цигурно не не, лем рассказаць тагоі два, бачи Міхале, веци такій ідзэмі.

— Но дай, келнер, які два, та уж і так іма, маме кеды.

Кед Осіф учул, же лонка има, дароз сканул зос карпцеля, влезкал ше од чымоти, бо шы вночы бара не індзи, падонку лем на стояці ванілі і пошыл коніка. Але кед ванілі цо юе датодзело? ніч горшое, лем коніка зос санкі не будло.

— Цо будземе тэрса?

Нарэз ше опітталі ёден другому. Но за щесціе паднімалі ёден чловек, і кел выдзел Осіфа зос батогом у руки, та ім гварді:

— Ви цигурно глядзяце коня, а вон тамац кус дацей стой. И соравікі там будз.

— Го, слыша Богу!

Обідноже падаці тагоі скрічелі, і такій ішадзіл, скруціл ше до бундых, і живіл. Кед вініш зос К., Осіф гварді:

— Уж эмэ прашилі ёдні кізометэр, ёщи сецем маме праёсі.

— Но патры на кізометэр, але кеды ци конік ідзэмі?

— Цо кеды жи конь ядзе?

— Цо кеды жи конь ядзе?

То моя бригада! Я да не способен за коччяша та бим не буд коччяші. Але міс моё око пінгда не спрэведло, як цо і людзе гуторя, „мудрэй глядзі досці і ёдно око“, а я мам два, да скіс шедзе жырно у санкіх, пра шицкага страту.

Осіф ішадніл коня, я везл ше як на міні праско Окевану. Осіф і зашпінвал...

Не пойдзем до дому, але будзе били дзеніс.

Найлюдзя думаю... же од волкоз ідзэмі...

У тым ше израз санкі прэглі, я воні двоме ше ішадлі у хрку, у шыгу. Міхал ішадніл на ногі, а Осіф — сіравіл ше забіти а лих прасто же да Міхал бежыц за конём. Але Міхала не лехко спрэвешці, вон ішадл, як ше Осіф праўи, и почал го таргач.

— Стант, та ю ше праўи, але беж за конъком.

Осіф кед выдаец, якое му не удало, скочел як язяц, я почал бежыц. Міхал остал настіліві, выцагошал і ярку сіц, бунду, заглавок. Кед обачел, як ідзіе гаманібан, дароз го гнів праешол, бо ішадл же „боктер“ авар катуру, та конь не годзен сцекніц.

Так і было. Боктер коня вілаўся. Дотля п Осіф добег, коня засіпіці, ішевія теч зос пол драгі.

литри млека, хторе вирађена масло и посила до централе у Н. Саду. Док ше наш народ на то привикне и увиди вельки хасен од такога газданства најдаваме је, же тога задруга ће преширити цашицок вали и же принесе народу вельки хасен. 17. јануара т. р. задругаре ће организовали и протоколирали при окружним Суду у Н. Саду јак фирма „Двордевачка млекарска задруга у Двордеву“ и до управног одбору изабрати су следећи чл. гг. за председателя Михаја Балент, за членох: Еуген Киш, Владо Рамач, Данијел Костелник, Еуген Дудаш за секретара. До надзорног одбору

избрати: Димитриј Надјчолов јак председатељ, а члени: Никола Рамач и Еуген Балент. Гу тому снађају је члени акционаре и основатељи Јанко Копчански и Никола Гаргај мл. За примирје је дружство дзечне у вали се пријавило најлепши доказ тому, же ће у даскељу днји пријевело инде извих 23 ченох — акционарах.

При основању теже задруге пажише заслугу ма ч. г. Михаја Баленти, ктори так исто видио зас ч. г. Јанком Планчаком запровадзели у вали и рибњак за вихване и таргоанку племените файти рибох, ко је такоже један барздорни и рентабилни конкар газдовства.

ШВЕТОЧНИ ОТПОЧИВОК

Недељија Мясопустна.
ЕВАНГ. ОД МАФТЕЈА гл. XXV.
ЗАЧ. 106.

„Ионе же сотвористе единому сих братија моих менших, мију сотвористе“ У своји исповедији доброти назива Исус у своји пресуди па стратнијим судзеши људозах својим братима, па кед аме тим Њого братом на тим људима добре робели, теди аме Њому добре творели, и вон плачи аос вичну плачу па небеси. Воистину божествене до-кончене нашега откупљења! Зас милосердјем у вертепу бетлемском почал, зас не-препонедаену доброту кончал дјло нашега откупљења, и тако го и заврши.

Исус наш приятелј! Вон вас люби каждого и сце, же би не и ми любели у правим приятствима. То нам јасно зас нештији сван-гелиј, но тако Исус творел и научовал цели живот. Вејшеме даљ розмишљамо о приятствима Исусовом по св. евангелији.

Исусово ћеје любело добрих људозах, јак правих својих приятельох. Таки били па пр. Лазар, Марта и Мария. Исус вола Лазара својим „другом-бра-тром“, „Лазар друг наш успе“. „Любљаше же Исус Марту, и сестру си и Лазаря“. (Иоан II, 5.) Исус часто захваљаје јо Лазара зас својим ученицима па

отпочивој, и там го добри Лазар и шестри више погосцели, а вон их научовал. Знаме, јак Марија разместила Марта пригваряла, же ће ње сце помагац у кухнји, а Исус ју поучел зас словами: „Мария благују част избра, яксе не отимаје от неј“. (Лука 10, 38.) Кед ће брат Лазар смртљично похорсл, послали шестри до Исуса з тима словами: „Се је је љубиши болит“. (Иоан II, 3.) Досц им було тельо повесц, Исус теди бул далеко у Галилеји и гварел учеником: „Идем со људеји паки“. Но Лазар у то умар. Знаја Исус и по-вед: „Наш друг — Лазар умар, па иду и всадвижу њега“. Кед уж бул у валије Витаниј, где бивали њого приятеле, стретла је Марта з Исусом и гвари му: „Аще би сси је бил, не бы брат мој умар“. А Исус, кед видјел плач и нарикане шестрох и народа, до поштовал и любел Лазара, и сам бул рушени. Возмутила саси „... и прослезиша Исус“. Ето, Син Божи заплакаја од љубови приятелјске гу Лазару, једному бидному створу! Непонятна глубина љубови божјеј. Виџели то Жирази и гуторели меџисобу: „Види, како љубљаш се!“. А Исус воскреснује Лазарја. Слава велька је створела. Народ приходаје патриц тога чуда љубови божјеј Шестри приготове-

ли вечеру од радосци, а Марија виљала па главу Исусову драгоцену маси. Јода је погнівал, а Исус оправдал Марију зас словами: „Иницај би вејде имате со собом, мене же не вејде“. (Иоан 12.) Ћиј слава за тога дјло препеше је по целому швету. То је ширико стало пред саму шмерц Исусову. — у Ви-

тањи, даје Исус николју приятелјскому шерцу Лазаровому посениц је. З того чика видиме јак Исус поштовал и любел приятелјске ћеје, да и ми мame гу својим близјим, а ту Јого братом. Теда будземе стац на правеј страни.

М. Мудра.

Наши претплатници

Обновили претплату следећи п. п.:

Виногради Владо, уч. упр. Кодур	на 1929. р. 100	Дж.
Надја Димитриј, каноник, Крижевци	" 1930. "	100
Др. Шимкович Дано, каноник, Крижевци	" 1929. "	100
Др. Шимкович Јанко, каноник, Крижевци	" 1929. "	100
Гайшак Григориј, драмај, Миклопевци	" 1929. "	100
Михај Тот, Канада	" 1929. "	50
Папаргат Добра, 519. Р. К.	" 1929. "	100
Лабош Данија, уч. Миклошевци	" 1930. "	100
Др. Штефилмар Кароль, адвокат, Кула	" 1929. "	100
Сима Михај, 894. Р. К.	" 1929. "	100
Ради Штефан, Салаш вила	на 1928/30. "	100
Горњак Штефан, 487. Кошур	на 1929/30. "	150
Мери Пауљ Харбер, Окно	" 1930. "	200
Надја Михај, 333. Р. К.	" 1929. "	100
Сестри Василијка, Претров	" 1929. "	140
Сабадаш Никола, Загреб	" 1929. "	50
Мудри Марја, 585. Р. К.	" 1929. "	50
Будински Добра, 370. Р. К.	" 1929. "	100
Гарди Петро, 381. Р. К.	" 1930. "	100
Радивој Олга, 357. Дирљов	" 1929. "	100
Ерделј Јанко, Дирљов	" 1929. "	100
Шанта Франко, 194. Кодур	" 1930. "	100
Крайцар Иљко, правник, Шид	" 1929. "	100
Др. Фирис Томислав, парох, Радотовић	" 1929. "	100
Надја Клена Иреза, Пожај Шид	на 1929/30. "	100
Грубен Михај, 619. Р. К.	на 1928/29. "	200
Стрибериј Добра, 114. Дирљов	" 1930. "	100
Руска Шпоровића, Шид	" 1930. "	100

Наших претплатниках

Молимо да нам ће скорей пошлије претплату, а дужнијима опомињамо, да нам при такој својој дјлости. Читај новини а не плацији то знак непросвищености.

БЕРЗА.

Вредносц странога пенијка. Министерјат фиксансиј од 1. фебруара т. р. установио уредну вредносц стране валуте у динарима следеће: Златни Наполеон 218—, турска златна лира 244—, ангилски фунт 276—, доллар 56·60, канадски долар 56·30, немачка златна марка 13·55, польски злоти 6·34, австриски шиллинг 7·97, белгийски франк 7·88, мађарски пенго 9·90, египетски фунт 283—, турска па-

нерова лира 26·60, турски листер 26·60, сто златни франки 1095·80, сто француски франки 222·80, сто швајцарски франки 1095·80, сто италијански лири 206·80, сто голандски фуричи 227·4—, сто румунски леј 33·70, сто бугарски лева 40·80, сто дански коруни 1513—, сто излета 732—, сто драхма 73·45, сто чески хоруни 167·70, сто леј, лот 1080—, динари.

ТАРИОВИНА

Жито	Дин. 210—215—	Овес	Дин. 140—145—
Кукурица	102—107—	Мука 0	305—306—
Раж	150—155—	Мука 2	310—320—
Ярч	120—125—	Мука 5	250—260—

Вихода рез до током. — Цеја на целији рок 100 динари. — За Америку 4 динари па рок. — Рукописи и други листи треба послаћи на адресу: „РУСКИ НОВИНИ“ Нови Сад Бојовићева улица број 2. — Претплату на Рус. Нар. Просветне друштво, Р. Крстур. (Бачка).

За редакцију одвјтују: Јордан Пашет, Војводе Војошића 2. Властиљ: Рус. Нар. Просв. Друштво Рус. Крстур (М. Мудри).

Штампарија „Натошенић“, С. Ђисаловић.